

Uwaga do tablic I—III. Szczegółowe wyjaśnienia dotyczące zakresu prezentowanych danych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów oraz w notkach i uwagach do odpowiednich tablic.

Note to tables I—III. Detailed information concerning the scope of the data presented is found in the general notes to individual chapters as well as in the footnotes and notes of the respective tables.

I. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA AREA						
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	19948	19948	19947 ^a	19947 ^a	19947 ^a	Area in km ² (as of 31 XII)
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION						
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele: produkcyjne ^b (poza rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem oraz rybactwem)	19,3	27,1	23,0	22,0	22,4	Water withdrawal — in % of total withdrawal — for purposes of production ^b (excluding agriculture, hunting and forestry as well as fishing)
eksploatacji sieci wodociągowej ^c	45,0	39,7	39,3	38,3	37,9	exploitation of water-line system ^c
Zużycie wody na 1 km ² w dam ³ : na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	19,1	19,1	20,6	21,3	21,4	Consumption of water per 1 km ² in dam ³ : for needs of the national economy and population
w przemyśle	4,0	5,4	6,0	5,9	6,0	in industry
Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczania	95,7	96,3	95,1	92,4	97,0	Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment
Ścieki przemysłowe i komunalne nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,4	0,3	0,4	0,7	0,3	Industrial and municipal waste water ^d untreated per 1 km ² in dam ³
Ludność korzystająca ^e z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności	70,1	74,1	75,9	75,9*	76,8	Population using ^e waste water treatment plants in % of total population
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ² w t: pyłowych	1,0	0,4	0,3	0,3	0,2	Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution per 1 km ² in t: particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	5,6	5,4	4,3	4,2	3,8	gases (excluding carbon dioxide)
Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: pyłowych	98,8	99,7	99,8	99,8	99,9	Reduction of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced: particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	87,1	88,3	90,2	90,9	92,3	gases (excluding carbon dioxide)
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^f wytworzone (w ciągu roku) na 1 km ² w t	1622	1749	1670	1682	1758	Waste (excluding municipal waste) ^f generated (during the year) per 1 km ² in t
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^g na 1 mieszkańca w kg	518	309	344	341*	314	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^g per capita in kg

a Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 1 na str. 65. b Z ujęć własnych. c Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. d Odprowadzone do wód (do 2002 r. — do wód powierzchniowych) lub do ziemi. Począwszy od danych za rok 2010 zmieniła się metodologia badania ilości ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną, dlatego dane dotyczące ścieków komunalnych nie są w pełni porównywalne z latami ubiegłymi. e Na podstawie szacunków; do 2000 r. określana jako ludność obsługiwana. f Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 8 na str. 69. g Dane szacunkowe.

a See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 1 on page 65. b From own intakes. c Water withdrawal by intakes before entering the water system. d Discharged into waters (until 2002 — into surface waters) or into the ground. Since 2010 methodology survey of the quantity of wastewater discharged to sewerage network data have changed, so data concerning municipal wastewater are not completely comparable to previous years. e Estimated data; until 2000 defined as served population. f See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 8 on page 69. g Estimated data.

I. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)</i>						
Nakłady na środki trwałe ^a (ceny bieżące) — w % nakła- dów ogółem — na:						Outlays on fixed assets ^a (cur- rent prices) — in % of total outlays — for:
ochronę środowiska	5,9	3,8	4,1	3,9	3,9	environmental protection
gospodarkę wodną	2,0	1,7	1,7	1,6	1,6	water management
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^b (stan w dniu 31 XII):						Legally protected areas pos- sessing unique environmental value ^b (as of 31 XII):
w % powierzchni ogólnej	20,1	18,1	18,2	18,5	18,6	in % of total area
na 1 mieszkańca w m ²	1374	1252	1260	1268*	1272	per capita in m ²
BEZPIECZENSTWO PUBLICZNE <i>PUBLIC SAFETY</i>						
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowa- niach przygotowawczych:						Ascertained crimes in complet- ed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych..	119714	123501	109336	114342	113332	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	410,7	427,3	380,1	392,0*	388,7	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	54,2	64,3	67,7	67,8	68,1	Rate of detectability of delin- quents in ascertained crimes in %
LUDNOŚĆ <i>POPULATION</i>						
Ludność (stan w dniu 31 XII) ...	2912195	2888232	2876627	2917242*	2916577	Population (as of 31 XII)
miasta	2083253	2052094	2021634	2040412*	2034656	urban areas
wieś	828942	836138	854993	876830*	881921	rural areas
z liczby ogółem kobiety	1511411	1501985	1498730	1513900*	1513602	of total females
Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	108	108	109	108*	108	Females per 100 males (as of 31 XII)
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) ...	146	145	144	146*	146	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):						Population of age (as of 31 XII):
produkcyjnym	1810848	1894695	1893481	1916259*	1903301	working
poprodukcyjnym	436847	447076	479106	493692*	511768	post-working
Matżeństwa na 1000 ludności ..	5,4	5,2	6,3	5,6*	5,2	Marriages per 1000 population
Rozwody na 1000 ludności	1,7	2,6	2,3	2,0	2,0	Divorces per 1000 population
Separacje orzeczone na 100 tys. ludności	4,7	26,0	7,4	6,0*	5,5	Ruled separations per 100 thous. population
Urodzenia żywe na 1000 lud- ności	9,0	8,9	10,4	10,1*	9,5	Live births per 1000 population
Zgony ^c na 1000 ludności	9,7	9,9	10,7	10,2*	10,1	Deaths ^c per 1000 population
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,8	-1,0	-0,4	-0,1	-0,6	Natural increase per 1000 population
Zgony niemowląt na 1000 uro- dzeń żywych	9,6	6,9	6,5	6,1	5,6	Infant deaths per 1000 live births
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:						Life expectancy at the moment of birth:
mężczyźni	68,8	70,4	70,9	71,7	72,1	males
kobiety	77,6	78,9	79,4	80,2	80,5	females
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,7	-0,6	0,3	0,5	0,4	Internal and international net migration for permanent resi- dence per 1000 population

a Do 2001 r. określane jako nakłady inwestycyjne, w latach 2002-2005 – jako wydatki inwestycyjne. b Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwały rad gmin. c. Łącznie ze zgonami niemowląt.

a Until 2001 defined as investment outlays, in years 2002-2005 defined as investment expenditures. b Including those created on the basis of gmina resolutions. c Including infant deaths.

I. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
RYNEK PRACY LABOUR MARKET						
Pracujący ^a :						Employed persons ^a :
ogółem: w tys.	1025,6	886,5	980,5	997,0	1011,3	total: in thous.
w tym kobiety	485,6	411,9	454,9	465,4	472,9	of which women
na 1000 ludności	352	307	341	342*	347	per 1000 population
z liczby ogółem w %:						of total number in %:
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo oraz rybactwo	.	8,4	7,5	8,8	8,7	agriculture, forestry and fishing
przemysł i budowni- ctwo	.	32,1	32,1	31,6	31,7	industry and construction
handel; naprawa pojaz- dów samochodowych ^Δ , transport i gospodarka magazynowa, zakwate- rowanie i gastronomia ^Δ , informacja i komunika- cja	.	26,3	25,9	25,4	25,3	trade; repair of motor vehi- cles ^Δ , transportation and storage, accommodation and catering ^Δ , infor- mation and communica- tions
działalność finansowa i ubezpieczeniowa, ob- sługa rynku nierucho- mości ^Δ	.	4,1	4,4	4,4	4,3	financial and insurance activities, real estate activities
pracujący w sektorze prywatnym	70,8	72,8	75,8	76,4	77,6	employed persons in private sector
Przeciętne zatrudnienie:						Average paid employment:
w przemyśle:						in industry:
w tysiącach	.	214,7	230,4	222,0	221,6	in thousands
na 1000 ludności	.	74	80	76*	76	per 1000 population
w budownictwie:						in construction:
w tysiącach	.	35,0	52,3	49,0	50,9	in thousands
na 1000 ludności	.	12	18	17	17	per 1000 population
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII):						Registered unemployed persons (as of 31 XII):
ogółem w tys.	231,7	233,4	146,3	150,3	143,6	total in thous.
z liczby ogółem w %:						of total number in %:
kobiety	56,0	53,7	50,8	51,7	53,2	women
w wieku do 25 lat	28,1	19,4	18,7	18,0	16,7	up to age 25
długotrwale bezrobotni ^{bc}	41,8	47,4	38,4	44,6	48,3	long-term unemployed per- sons ^{bc}
Stopa bezrobocia rejestrowa- nego ^c (stan w dniu 31 XII)						Registered unemployment rate ^c
w %	18,4	20,6	12,8	13,1	12,4	(as of 31 XII) in %

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe, do 2009 r. na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, a od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010), patrz uwagi ogólne na str. 136, 137. b Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy. c Patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy”, na str. 140.

a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on the private farms in agriculture (estimated data, until 2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, while since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010), see general notes on page 136, 137. b Unemployed persons for more than 12 months. c See general notes to the chapter "Labour market", on page 140.

I. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH						
WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS						
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł	1811,21	2329,93	3085,58	3211,80	3374,45	Average monthly gross wages and salaries ^a in zł
w tym: przemysł	.	2609,88	3426,68	3620,47	3767,58	of which: industry
budownictwo	.	1914,87	2638,34	2805,09	3107,00	construction
Przeciętna liczba emerytów i rencistów ^b w tys.	694,9	671,0	687,1	680,0	668,8	Average number of retirees and pensioners ^b in thous.:
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	608,7	599,5	627,9	623,7	615,0	from non-agricultural system of social insurance
rolników indywidualnych	86,3	71,5	59,2	56,3	53,8	farmers
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto ^c w zł:						Average monthly gross retirement pay and pension ^c in zł:
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	858,70	1149,08	1514,56	1611,66	1691,11	from non-agricultural social security system
rolników indywidualnych ^d	667,51	839,18	1013,72	1060,31	1091,32	farmers ^d
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA						
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS						
Długość sieci ^e (stan w dniu 31 XII) w km:						Network ^e (as of 31 XII) in km:
wodociągowej (bez magistralnej)	11727,2	13146,4	14110,8	14429,5	14345,2	water-line (excluding main)
kanalizacyjnej ^f	4886,3	6538,7	7918,9	8248,6	8733,2	sewerage ^f
gazowej	4783,3	7471,1	8091,0	8062,6	8225,3	gas-line
Zużycie w gospodarstwach domowych:						Consumption in households:
wody z wodociągów:						water from water-line systems:
w hm ³	111,5	94,9	91,8	93,2	91,9	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	37,5	32,8	31,9	32,0*	31,5	per capita in m ³
energii elektrycznej w miastach:						electricity in urban areas:
w GWh	1339,4	1409,5	1352,7	1564,3	1545,5	in GWh
na 1 mieszkańca w kWh	641,8	685,8	668,1	765,8*	758,7	per capita in kWh
gazu z sieci ^g :						gas from gas-line system ^g :
w hm ³	327,3	326,2	343,8	369,8	327,3	in hm ³
na 1 odbiorcę w m ³	506,4	494,3	513,7	555,2	491,0	per consumer in m ³
Zasoby mieszkaniowe ^h (stan w dniu 31 XII):						Dwellings stocks ^h (as of 31 XII):
mieszkania:						dwellings:
w tysiącach	932,5	1010,4	1053,6	1065,8	.	in thousands
na 1000 ludności	320,2	349,8	366,2	365,4*	.	per 1000 population

a Bez zatrudnionych za granicą. b Bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych. c Bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych; w 2005 r. łącznie z kwotą jednorazowej wypłaty dla osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w kwocie nie wyższej niż kwota najniższej emerytury lub renty. d Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. e Bez połączeń do budynków i innych obiektów. f Kolektory i sieć uliczna. g W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. h W 2000 r. – zamieszkane, od 2001 r. – zamieszkane i niezamieszkane, na podstawie bilansów.

a Excluding persons employed abroad. b Excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements. c Excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements; in 2005 including one-time payment for people receiving retirement pay and pension benefits in the amount not higher than the lowest amount of retirement or pension. d Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund. e Excluding connections to buildings and other objects. f Collectors and street network. g Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur. h In 2000 – inhabited, since 2001 – inhabited and uninhabited; based on balances.

I. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)						
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)						
Zasoby mieszkaniowe ^a (stan w dniu 31 XII) (dok.):						Dwellings stocks ^a (as of 31 XII) (cont.):
izby:						rooms:
w tysiącach	3236,4	3640,7	3804,9	3851,2	.	in thousands
na 1000 ludności	1111,3	1260,5	1322,7	1320,2*	.	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :						usable floor space of dwellings in m ² :
w tysiącach	56796,8	66750,7	70692,0	71835,7	.	in thousands
na 1000 ludności	19503,1	23111,3	24574,6	24624,5*	.	per 1000 population
przeciętna 1 mieszkania	60,9	66,1	67,1	67,4	.	average per dwelling
Mieszkania oddane do użytkowania:						Dwellings completed:
mieszkania:						dwellings:
w tysiącach	5,9	6,9	14,1	12,7	10,5	in thousands
na 1000 ludności	2,0	2,4	4,9	4,4	3,6	per 1000 population
izby na 1000 ludności	7,5	10,1	18,6	16,7*	14,9	rooms per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :						usable floor space of dwellings in m ² :
na 1000 ludności	160,7	240,0	444,9	412,7*	362,4	per 1000 population
przeciętna 1 mieszkania	79,5	100,9	90,5	94,4	100,2	average per dwelling

EDUKACJA I WYCHOWANIE
EDUCATION

Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:						Pupils and students in schools ^b (as of beginning of the school year) in thous.:
podstawowych	225,8	181,3	151,6	147,8	148,2	primary
gimnazjach	87,2	111,5	92,8	87,7	83,6	lower secondary
ponadgimnazjalnych:						upper secondary:
zasadnicze szkoły zawodowe	x	17,0	17,1	16,2	15,0	basic vocational
licea ogólnokształcące ^c	x	52,5	43,4	41,3	39,3	general ^c
licea profilowane	x	20,9	4,3	2,9	2,5	specialized
technika ^d	x	27,7	34,5	36,0	36,3	technical ^d
artystyczne ^e	x	1,7	0,6	0,6	0,6	art school ^e
policealnych	22,0	26,8	22,5	22,8	23,9	post-secondary
Absolwenci szkół ^b w tys.:						Graduates in schools ^b in thous.:
podstawowych	38,9	32,8	27,4	26,3	.	primary
gimnazjów	x	36,8	30,3	28,4	.	lower secondary
ponadpodstawowych:						upper secondary (post-primary):
średnie zawodowe ^f	14,7	0,8	x	x	.	vocational ^f
ponadgimnazjalnych:						upper secondary:
zasadnicze szkoły zawodowe	x	5,2	5,2	5,0	.	basic vocational
licea ogólnokształcące ^c	x	17,0	14,6	13,5	.	general ^c
licea profilowane	x	6,6	1,7	0,8	.	specialized
technika ^d	x	5,3	6,1	7,2	.	technical ^d
artystyczne ^e	x	0,2	0,1	0,1	.	art school ^e
policealnych	8,3	9,0	6,2	6,1	.	post-secondary
Absolwenci szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych na 1000 ludności	14,0	12,2	9,7	9,2	.	Graduates of upper secondary (post-primary) schools per 1000 population

a W 2000 r. – zamieszkane, od 2001 r. – zamieszkane i niezamieszkane, na podstawie bilansów. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Od 2004 r. łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. d Od 2004 r. łącznie z technikami uzupełniającymi. e Dające uprawnienia zawodowe; do roku szkolnego 2002/03 zaliczane do ponadpodstawowych średnich szkół zawodowych, od roku szkolnego 2007/08 tylko ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe. f Łącznie z absolwentami szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe.

a In 2000 – inhabited, since 2001 – inhabited and uninhabited; based on balances. b Excluding schools for adults, excluding post-secondary schools. c Since 2004 including supplementary general schools. d Since 2004 including supplementary technical schools. e Leading to professional certification; until 2002/03 schools year rate to vocational secondary (post-primary) schools, since 2007/08 school year include only general art secondary schools leading to professional certification. f Including graduates of art schools leading to professional certification.

I. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.) <i>EDUCATION (cont.)</i>						
Studenci szkół wyższych ^a (stan w dniu 30 XI) w tys.	130,3	165,6	168,4	163,9	155,7	<i>Students of higher education institutions^a (as of 30 XI) in thous.</i>
Absolwenci szkół wyższych ^{ab} w tys.	18,2	31,4	36,4	39,7	41,8	<i>Graduates of higher education institutions^{ab} in thous.</i>
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	33,0	24,0	20,7	22,5	22,9	<i>Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.</i>
Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	8,7	7,4	4,8	5,2	.	<i>Graduates of schools for adults in thous.</i>
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):						<i>Pre-primary education (as of beginning of the school year):</i>
miejsca w przedszkolach w tys.	54,1	50,6	56,4	59,9	64,5	<i>places in nursery schools in thous.</i>
dzieci w tys.: w przedszkolach	50,6	46,8	56,2	59,0	62,6	<i>children in thous.: in nursery schools</i>
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	12,6	11,8	13,0	14,6	18,7	<i>in pre-primary sections in primary schools</i>
w punktach przedszkolnych	x	x	1,6	2,3	3,0	<i>in pre-primary points</i>
w zespołach wychowania przedszkolnego	x	x	0,2	0,2	0,2	<i>in pre-primary education groups</i>
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	405	450	540	530*	527	<i>Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6</i>
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA <i>HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE</i>						
Pracownicy medyczni ^{cd} (stan w dniu 31 XII):						<i>Medical personnel^{cd} (as of 31 XII):</i>
lekarze	6771	5773	5489	5609	5885	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	1107	968	475	706	966	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^e	17181	14103	14274	14182	14535	<i>nurses^e</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych ^f (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	53,0	49,0	48,3	48,4*	48,4	<i>Beds in general hospitals^f (as of 31 XII) per 10 thous. population</i>
Leczeni ^g w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	2062,5	1827,9	2074,8	1988,3*	1813,2	<i>In-patients^g in general hospitals per 10 thous population</i>
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	584	761	1181	1178	1343	<i>Health care institutions (as of 31 XII)</i>
Apteki ^h (stan w dniu 31 XII)	667	842	922	943	969	<i>Pharmacies^h (as of 31 XII)</i>
Liczba ludności na 1 aptekę	4366	3430	3120	3094*	3010	<i>Population per 1 pharmacy</i>

a Łącznie z filiami, wydziałami zamiejscowymi i punktami konsultacyjnymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. b Z poprzedniego roku szkolnego, a w roku szkolnym 2000/01 – z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Edukacja i wychowanie”. c Od 2002 r. łącznie z indywidualnymi praktykami lekarskimi i pielęgniarskimi zarejestrowanymi w izbach lekarskich i pielęgniarskich; od 2005 r. bez osób pracujących, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji lub NFZ. d Łącznie z lekarzami, dentydami i pielęgniarkami odbywającymi staż. e Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. f Od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. g Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. h Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach, w sanatoriach.

a Including sections, branch departments and consultative units, excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. b From the previous school year and in 2000/2001 schools year – the calendar year; see general notes to the chapter “Education”. c Since 2002 including individual medical practices and nurses registered at Chamber of Physicians and Nurses; since 2005 excluding employees, for whom the primary workplace is: an university, an administration or the National Health Fund (NFZ). d Doctor, dentist and nurses including interns. e Including master of nursing. f Since 2008 including beds and incubators for newborns. g Excluding inter-ward patient transfers. h Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals and sanatoriums.

I. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA (dok.) <i>HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE (cont.)</i>						
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:						Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:
lekarskie	5,4	6,1	6,9	6,6*	7,1	doctors
dentystyczne	0,8	0,7	0,8	0,8	0,9	dentists
Dzieci w żłobkach ^a (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	32,8	31,6	43,4	45,0*	52,9	Children in nurseries ^a (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3
KULTURA. TURYSTYKA <i>CULTURE. TOURISM</i>						
Biblioteki publiczne ^b (stan w dniu 31 XII)	683	668	643	639	631	Public libraries ^b (as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych ^b (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3744	3681	3530	3411*	3351	Public library collections ^b (as of 31 XII) per 1000 population in vol.
Czytelnicy bibliotek publicznych ^{bc} na 1000 ludności	226	216	178	172*	173	Public library borrowers ^{bc} per 1000 population
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych ^{bcd} w wol.:						Public library loans ^{bcd} in vol.:
na 1000 ludności	4786	4342	3560	3394*	3467	per 1000 population
na 1 czytelnika	21,2	20,1	20,0	19,7	20,0	per borrower
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,8	1,9	2,3	2,0*	1,8	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności	269,3	254,8	292,5	268,0*	254,2	Audience in theatres and music institutions per 1000 population
Muzea ^b (stan w dniu 31 XII)	40	45	58	58	55	Museums ^b (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea ^b i wystawy na 1000 ludności	389,1	375,8	461,8	579,3*	589,7	Museum ^b and exhibition visitors per 1000 population
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	62	47	44	43	38	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	7,4	6,7	9,1	8,9*	8,6	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	680	591	1129	1130*	1232	Audience in fixed cinemas per 1000 population
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:						Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:
radiowi	262	255	206	200*	199	radio
telewizyjni	256	246	199	193*	191	television
Turystyczne obiekty noclegowe zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)	812	712	723	726	692	Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)
w tym hotele	112	146	178	200	202	of which hotels
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	183,6	157,9	177,8	168,2*	169,9	Bed places (as of 31 VII) per 10 thous. population
Korzystający z noclegów na 1000 ludności	519,9	602,0	626,6	649,9*	695,1	Tourists accommodated per 1000 population

a Łącznie z oddziałami żłobkowymi. b Łącznie z filiami (oddziałami). c Łącznie z punktami bibliotecznymi. d Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including nursery wards. b Including branches. c Including library service points. d Excluding interlibrary lending.

I. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY						
Użytki rolne ^{ab} (stan w czerwcu) w tys. ha	1111,8	999,2	971,3	967,5	951,6	Agricultural land ^{ab} (as of June) in thous. ha
Powierzchnia zasiewów ^b (stan w czerwcu) w tys. ha	770,4	734,8	738,8	719,4	714,4	Sown area ^b (as of June) in thous. ha
w tym w %:						of which in %:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	66,2	64,7	65,7	59,3	59,8	basic cereals (including cereal mixed)
w tym: pszenica	39,1	35,5	37,9	35,9	36,2	of which: wheat
żyto	7,5	5,9	6,6	5,3	5,1	rye
ziemniaki	7,2	3,9	3,1	3,3*	3,3	potatoes
buraki cukrowe	4,0	3,7	2,8	2,7	2,6	sugar beets
Zbiory w tys. t:						Crop production in thous. t:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1771	1973	1951	1915	1832	basic cereals (including cereal mixed)
w tym: pszenica	1173	1211	1261	1325	1242	of which: wheat
żyto	147	134	146	120	114	rye
ziemniaki	1283	622	459	493*	615	potatoes
buraki cukrowe	1272	1379	1104	1028	1191	sugar beets
Plony z 1 ha w dt:						Yields per 1 ha in dt:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	34,7	41,5	40,2	44,9	42,9	basic cereals (including cereal mixed)
w tym: pszenica	38,9	46,4	45,0	51,3	48,1	of which: wheat
żyto	25,4	30,8	29,7	31,8	31,0	rye
ziemniaki	233	216	204	207	259	potatoes
buraki cukrowe	409	509	537	539	635	sugar beets
Zwierzęta gospodarskie ^b :						Livestock ^b :
bydło (stan w czerwcu):						cattle (as of June):
w tysiącach sztuk	165,9	123,3	103,8	109,8	97,8	in thousands heads
na 100 ha użytków rolnych ^c						per 100 ha of agricultural land ^c in heads
w szt.	15,1	12,6	10,9	11,4	10,3	
trzoda chlewna (stan w końcu lipca, w 2010 r. – stan w czerwcu):						pigs (end of July, in 2010 – as of June):
w tysiącach sztuk	466,2	441,5	336,7	302,3	259,3	in thousands heads
na 100 ha użytków rolnych ^c						per 100 ha of agricultural land ^c in heads
w szt.	42,5	45,2	35,4	31,2	27,2	
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^c :						Production per 1 ha of agricul- tural land ^c :
żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszcz- czami i podrobami) ^d w kg	88,4	117,0	100,5	102,0	98,8	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^d in kg
mleka krowiego w l	269	245	206	178	192	cows' milk in l

a Według granic administracyjnych, od 2010 r. według siedziby użytkownika; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa, bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. d Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej ciepłej.

a By administrative borders, since 2010 by the land user's; excluding non-farm land. b In 2010 data of the Agricultural Census. c Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land. d Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and venison; in post-slaughter warm weight.

I. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
ROLNICTWO I LEŚNICTWO (dok.)						
AGRICULTURAL AND FORESTRY (cont.)						
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^a :						Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^a :
ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg.....	837	1140	1337	1366	1293	basic cereal grains (including cereal mixed) in kg
ziemniaki w kg.....	138	143	156	165	198	potatoes in kg
buraki cukrowe w kg.....	1160	1412	1160	1044	1045	sugar beets in kg
żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w kg.....	53	80	78	74	80	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in kg
mleko krowie w l.....	122	187	163	158	160	cows' milk in l
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{acd} w kg:						Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{acd} in kg:
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi).....	76,7	98,8	158,9	140,3*	159,8	mineral or chemical (including mixed fertilizers)
wapniowych.....	181,8	158,3	57,1	70,4	54,7	lime
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych ^{ad} w szt.....	5,7 ^e	6,1	7,5	6,0	.	Agricultural tractors (as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land ^{ad} in units
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	577,8	598,0	603,9	605,1	606,1	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):						Forest areas (as of 31 XII):
w tysiącach hektarów.....	563,2	583,4	587,8	589,0	590,0	in thousand hectares
na 1 mieszkańca w ha.....	0,19	0,20	0,20	0,20	0,20	per capita in ha
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	28,2	29,2	29,5	29,5	29,6	Forest cover (as of 31 XII) in %
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	369,8	408,9	512,2	500,6	483,8	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³

**PRZEMYSŁ
INDUSTRY**

Produkcja sprzedana przemysłu:						Sold production of industry:
w milionach złotych (ceny bieżące).....	.	55033,1	78902,3	89292,6	100428,7	in million zlotys (current prices)
na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące).....	.	256277	342459	402264	453288	per employee in zł (current prices)
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące).....	.	19040	27429	30616*	34443	per capita in zł (current prices)

a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. c W roku gospodarczym. d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. e Stan w dniu 31 XII.

a Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user; excluding non-farm land. b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. c In farming year. d In 2010 data of the Agricultural Census. e As of 31 XII.

I. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION						
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące):						Sales of construction and assembly production ^a (current prices):
w milionach złotych.....	.	2975,5	6120,2	6332,1	7930,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	.	1029	2128	2171*	2720	per capita in zł
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII TRANSPORT. COMMUNICATIONS — as of 31 XII						
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^b :						Railway lines operated — standard gauge ^b :
w kilometrach.....	1970	1766	1765	1769	1779	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km.....	9,9	8,9	8,8	8,9	8,9	per 100 km ² of total area in km
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamieszkie):						Hard surface public roads (urban and non-urban):
w kilometrach.....	18218,0	18098,7	18327,7	18426,2	18824,7	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km.....	91,3	90,7	91,9	92,4	94,4	per 100 km ² of total area in km
Samochody osobowe zarejestrowane:						Registered passenger cars:
w tysiącach sztuk.....	735,2	920,4	1246,6	1309,4	1389,2	in thousand units
na 1000 ludności.....	252	319	433	449*	476	per 1000 population
Placówki pocztowe:						Post offices:
w liczbach bezwzględnych...	734	733	651	648	624	in absolute numbers
na 10 tys. ludności.....	2,5	2,5	2,3	2,2*	2,1	per 10 thous. population
Telefoniczne łącza główne ^c :						Fixed main line ^c :
w tysiącach.....	916,8	1004,9	727,0	678,0	589,5	in thousands
na 1000 ludności.....	314,8	347,9	252,7	232,4*	202,1	per 1000 population
HANDEL TRADE						
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):						Retail sales (current prices):
w milionach złotych.....	21666,9	25674,9	38893,7	37065,0	41394,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	7434	8883	13521	12709*	14197	per capita in zł
Sklepy ^d (stan w dniu 31 XII) w tys.	33,0	27,4	27,7	27,6	25,9	Shops ^d (as of 31 XII) in thous.
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep ^d	88	105	104	106*	112	Population (as of 31 XII) per shop
Placówki gastronomiczne (stan w dniu 31 XII).....	921	779	996	1219	1218	Catering establishments (as of 31 XII)
Targowiska stałe (stan w dniu 31 XII).....	151	160	152	149	147	Permanent marketplaces (as of 31 XII)

a Zrealizowana systemem zleceńiowym przez podmioty budowlane; wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Łącznie z szerokotorowymi. c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. d Ze względu na zmianę w 2004 r. metody badania sklepów i stacji paliw prezentowane dane nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne do działu „Handel i gastronomia”, ust. 8 na str. 335.

a Realized on the basis of the contract system by construction entities; realized by enterprises which have a seat of board in the voivodship without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including broad gauge. c Data concern operators of the public telecommunication network. d Due to change in 2004 in the survey of shops and petrol stations methods data are not strictly comparable with data published in the previous edition of the Yearbook; see general notes to the chapter “Trade and catering”, item 8 on page 335.

I. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE						
Budżety gmin^a						Budgets of gminas^a
Dochody:						Revenue:
w milionach złotych	2595,0	3881,0	5409,4	6034,8	6326,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	1336	1883	2632	2876*	3015	per capita in zł
Wydatki:						Expenditure:
w milionach złotych	2741,2	3921,9	5890,3	6716,5	6628,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	1412	1903	2866	3201*	3159	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu						Budgets of cities with powiat status
Dochody:						Revenue:
w milionach złotych	2163,8	2637,5	3363,5	3829,4	4216,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	2224	3180	4093	4681*	5158	per capita in zł
Wydatki:						Expenditure:
w milionach złotych	2308,3	2412,9	4300,9	3999,2	4437,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	2373	2909	5234	4888*	5427	per capita in zł
Budżety powiatów						Budgets of powiats
Dochody:						Revenue:
w milionach złotych	1029,5	1201,2	1691,7	1905,1	2079,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	530	583	823	908*	991	per capita in zł
Wydatki:						Expenditure:
w milionach złotych	1052,7	1216,8	1848,6	2008,1	2110,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	542	590	900	957*	1006	per capita in zł
Budżet województwa						Budget of voivodship
Dochody:						Revenue:
w milionach złotych	353,9	621,4	1503,8	1013,3	1234,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	121	215	523	347*	423	per capita in zł
Wydatki:						Expenditure:
w milionach złotych	350,2	569,4	1590,3	1303,4	1516,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	120	197	553	447*	520	per capita in zł
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE^b INVESTMENTS. FIXED ASSETS^b						
Nakłady inwestycyjne^c (ceny bieżące):						Investment outlays^c (current prices):
w milionach złotych	10167,7	11475,1	18751,9	17950,2	20164,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	3488	3970	6519	6155*	6916	per capita in zł
Wartość brutto środków trwałych^d (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):						Gross value of fixed assets^d (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	107270,1	141158,5	190463,3	200344,5	212209,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	36085	48874	66211	68676*	72760	per capita in zł

a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie. c Według lokalizacji inwestycji. d Grupowane metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.

a Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Since 2002 data are not comparable with data for previous years. c According to investment location. d Grouping by local kind-of-activity method.

I. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)*MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
RACHUNKI REGIONALNE <i>REGIONAL ACCOUNTS</i>						
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):						Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych.....	58200	76770	110541*	120120	.	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	19968	26560	38427*	41750	.	per capita in zł
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):						Gross value added (current prices):
w milionach złotych.....	51777	67637	98236*	105795	.	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	17765	23400	34149*	36771	.	per capita in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:						Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych.....	41413	49975	65637*	69049	.	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	14209	17290	22817*	23999	.	per capita in zł
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON — stan w dniu 31 XII <i>ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER — as of 31 XII</i>						
Ogółem: w tysiącach.....	269,5	302,6	316,8	331,2	327,6	Total: in thousands
na 1000 ludności.....	92,6	104,8	110,1	113,5*	112,3	per 1000 population
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej ^b :						Legal persons and organizational entities without legal personality ^b :
w tysiącach	58,4	80,2	91,9	96,2	99,7	in thousands
w tym:						of which:
przedsiębiorstwa państwowe	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	state owned enterprises
spółdzielnie	1,6	1,5	1,4	1,4	1,4	co-operatives
spółki handlowe	13,2	19,0	23,2	24,8	26,4	commercial companies
w tym z udziałem kapitału zagranicznego.....	4,4	5,4	6,3	6,5	6,7	of which with foreign capital participation
Spółki cywilne	25,6	23,5	22,9	23,2	23,6	Civil law partnerships
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:						Natural persons conducting economic activity:
w tysiącach	211,1	222,5	224,9	235,0	228,0	in thousands
na 1000 ludności.....	72,5	77,0	78,2	80,6*	78,2	per 1000 population

a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne, w 2000 r. bez gospodarstw pomocniczych. b Bez osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

a Excluding persons running private farms, in 2000 excluding subsidiary farms. b Excluding natural persons conducting economic activity.